

cum gaudio, dicentes: Domine, etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo.

18. Et ait illis: Videbam satanam sicut fulgur de caelo cadentem.

19. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici: & nihil vobis nocēbit.

20. Verūtamēn in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur: gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in caelis.

* Matth. 21. * In ipsa hora exultavit spiritu sancto, & dixit: Confiteor tibi pater, Domine caeli & terrae, quod abscondisti haec a sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Etiam Pater: quoniam sic placuit ante te.

22. Omnia mihi tradita sunt a Patre meo. Et nemo scit quis sit Filius, nisi Pater: & quis sit Pater, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.

23. Et conversus ad discipulos suos, dixit: * Beati oculi, qui vident quae vos videtis.

† DOM. 12. POST PENTEC.

24. Dico enim vobis, quod multi prophetae, & reges voluerunt videre quae vos videtis, & non viderunt: & audire quae auditis, & non audierunt.

* Matth. 13. 16.

25. * Et ecce quidam Legisperitus surrexit tentans illum, & dicens: Magister, quid faciendo vitam aeternam possidēbo?

* Matth. 22. 35. Marci 12. 28.

26. At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? quomodo legis?

* Dent. 6. 5.

27. Ille respondens dixit: * Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua: & proximum tuum sicut teipsum.

28. Dixitque illi: Recte respondisti: hoc fac, & vives.

29. Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus?

30. Suscipiens autem Iesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Iericho, & incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum: & plagis impositis abierunt semivivo relicto.

31. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via: & viso illo praeterivit.

32. Similiter & Levita, cum esset secus locum, & videret eum, pertransiit.

33. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum: & videns eum, misericordiam motus est.

34. Et appropians alligavit vulnera eius, infundens oleum, & vinum: & imponens illum in iumentum suum, duxit in stabulum, & curam eius egit.

35. Et altera die protulit duos denarios, & dedit stabulario, & ait: Curam illius habe: & quocumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi.

36. Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones?

37. At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus: Vade, & tu fac similiter.

38. Factum est autem, dum irent, & ipse intravit in quoddam castellum: & mulier quaedam Martha nomine, excepit illum in domum suam,

† SANCTAE MARTHE. Item IN ASSUMPTIONE B. VIRG.

39. & huic erat soror nomine Maria, quae etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius.

40. Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quae stetit, & ait: Domine, non est tibi curae quod soror mea reliquit me solam ministrare? dic ergo illi, ut me adiuvet.

41. Et respondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, sollicita es, & turbaris erga plurima.

42. Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quae non auferretur ab ea.

CAPUT XI.

Qua in hoc capite enarrantur usque ad 7. 51. eadem sunt in Mattheo cap. 7. 9. 12. 23. imo & in cap. 5. & 6. narrata, & explicata.

1. ET factum est: cum esset in quodam loco orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis eius ad eum: Domine, doce nos orare, sicut docuit & Ioannes discipulos suos.

2. Et ait illis: Cum oratis, dicite: * Pater, sanctificetur nomen tuum. Advēniat regnum tuum.

* Matth. 6. 9.

3. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

4. Et dimitte nobis peccata nostra, siquidem & ipsi dimittimus omni debenti nobis. Et ne nos inducas in tentationem.

5. Et ait ad illos: * Quis vestrum habebit amicum, & ibit ad illum media nocte, & dicet illi: Amice, commoda mihi tres panes,

† IN ROGATIONIBUS.

6. quoniam amicus meus venit de via ad me, & non habeo quod ponam ante illum,

7. &

7. & ille deintus respondens dicat: Noli mihi molestus esse, iam ostium clausum est, & pueri mei mecum sunt in cubili, non possum surgere, & dare tibi.

8. Et si ille perseveraverit pulsans: dico vobis, & si non dabit illi surgens eod quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget, & dabit illi quotquot habet necessarios.

* Matth. 7. 7. & 21. 22. Marc. 11. 24. Ioann. 14. 13. Luc. 1. 5. * Matth. 7. 9.

9. * Et ego dico vobis: Petite, & dabitur vobis: quae sitis, & inveniatis: pulsate, & aperiatur vobis.

10. Omnis enim, qui petit, accipit: & qui quaerit, invenit: & pulsanti aperiatur.

11. * Quis autem ex vobis patrem petit panem, numquid lapidem dabit illi? Aut piscem: numquid pro pisce serpentem dabit illi?

12. Aut si petierit ovum: numquid porriget illi scorpionem?

13. Si ergo vos cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris: quanto magis Pater vester de caelo dabit spiritum bonum petentibus se?

* Matth. 9. 32. & 12. 22. * DOM. 3. QUADR. * Matth. 9. 34. Marc. 3. 22.

14. * Et erat eiciens demonium, & illud erat mutum. Et cum eiecisset demonium, locutus est mutus, & admiratae sunt turbae.

15. Quidam autem ex eis dixerunt: * In Beelzebub principe daemoniorum eicit demonia.

16. Et alii tentantes, signum de caelo quaeerebant ab eo.

17. Ipse autem ut vidit cogitationes eorum, dixit eis: Omne regnum in seipsum divisum desolabitur, & domus supra domum cadet.

18. Si autem & Satanas in seipsum divisus est, quomodo stabit regnum eius? quia dicitis in Beelzebub me eicere demonia.

19. Si autem ego in Beelzebub eicio demonia: filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt.

20. Porro si in digito Dei eicio demonia: profecto pervenit in vos regnum Dei.

21. Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea, quae possidet.

22. Si autem fortior eo superveniens vicerit eum, universa arma eius auferet, in quibus confidebat, & spolia eius distribuet.

23. Qui non est mecum, contra me est: & qui non colligit mecum, dispergit.

24. Cum immundus spiritus exierit de homine, ambulat per loca inaequalia, quaerens requiem: & non inveniens dicit: Revertar in domum meam unde exivi.

25. Et cum venerit, invenit eam scopis mundatam, & ornata.

26. Tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum, nequiores se, & ingressi habitant ibi. Et sunt novissima hominis illius peiora prioribus.

27. Factum est autem, cum haec diceret: & extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi: Beatus venter, qui te portavit, & ubera, quae suxisti.

† IN VIRGIL. ASSUMPT. IN PRAESENTAT. & IN MISSIS VOT. B. VIRG. * Matth. 12. 39.

28. At ille dixit: Quinimmo beati, qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud.

29. Turbis autem concurrentibus cepit dicere: * Generatio haec, generatio nequam est: signum quaerit, & signum non dabitur ei, nisi signum Ionae prophetae.

30. * Nam sicut fuit Iona signum Nivitis: ita erit & Filius hominis generationi isti.

* Ion. 2. 1. * 3. Reg. 10. 1. 2. Paral. 9. 1.

31. * Regina Austri surget in iudicio cum viris generationis huius, & condemnabit illos: quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis: & ecce plus quam Salomon hic.

32. Viri Ninivitarum surgent in iudicio cum generatione hac, & condemnabunt illam: quia poenitentiam egerunt ad praedicationem Ionae, & ecce plus quam Iona hic.

* Ion. 3. 5.

33. * Nemo lucernam accendit, & in abscondito ponit, neque sub modio: sed supra candelabrum, ut qui ingrediuntur, lumen videant.

* Matth. 5. 15. Marc. 4. 21.

34. * Lucerna corporis tui, est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit: si autem nequam fuerit, etiam corpus tuum tenebrorum erit.

† UNIVS CONFESS. PONTIF. * Matth. 6. 22.

35. Vide ergo ne lumen, quod in te est, tenebrae sint.

36. Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit, non habens aliquam partem tenebrarum, erit lucidum totum, & sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

37. Et cum loqueretur, rogavit illum quidam Phariseus ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit.

38. Phariseus autem cepit intra se reputans dicere, quare non baptizatus esset ante prandium.

39. Et ait Dominus ad illum: * Nunc vos Pharisei quod deforis est calicis, & catini, mundatis: quod autem intus est vestrum, plenum est rapina, & iniquitate.

* Matth. 23. 25.

40. Stulti nonne qui fecit quod deforis est, etiam id, quod deintus est, fecit?

41. Verútamèn quod súperest, date eleémósynam : & ecce omnia munda sunt vobis.
 42. Sed væ vobis Pharisæis, quia decimatis mentham, & rutam, & omne olus, & præteritis iudicium, & charitatem Dei: hæc autem oportuit facere, & illa non omittere.
 * Matth. 23. 6. Marc. 12. 39. Inf. 20. 46. 43. Væ * vobis Pharisæis, quia diligitis primas cathedras in synagogis, & salutaciones in foro.
 44. Væ vobis, quia estis ut monumenta, quæ non apparent, & homines ambulantes supra, nesciunt.
 45. Respondens autem quidam ex Legisperitis, ait illi: Magister, hæc dicens etiam contumeliam nobis facis.
 46. At ille ait: Et vobis Legisperitis væ: * quia oneratis homines oneribus, quæ portare non possunt, & ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas.
 † PLUR. MART. 47. † Væ vobis, qui edificatis monumenta prophetarum: patres autem vestri occiderunt illos.
 48. Profectò testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum: quoniam ipsi quidem eos occiderunt, vos autem edificatis eorum sepulchra.
 49. Propterea & sapientia Dei dixit: Mittam ad illos Prophetas, & Apostolos, & ex illis occident, & persequentur:
 50. ut inquiratur sanguis omnium prophetarum, qui effusus est à constitutione mundi à generatione ista,
 * Gen. 4. 8. * 2. Paral. 24. 22. 51. * à sanguine Abel, usque ad sanguinem Zachariæ, qui periit inter altare, & ædem. Ita dico vobis, requiratur ab hac generatione.
 52. Væ vobis Legisperitis, quia tulistis clavem scientiæ, ipsi non introistis, & eos, qui introibant, prohibuistis.
 53. Cum autem hæc ad illos diceret, cœperunt Pharisæi, & Legisperiti graviter insistere, & os eius opprimere de multis,
 54. insidiantes ei, & querentes aliquid capere de ore eius, ut accusarent eum.

CAPUT XII.

Quæ hoc capite continentur, in Mattheo & Marco fuerunt expōsita, uti in margine annotatur.

* Matth. 16. 6. Marc. 8. 15. † PLUR. MART. 1. **M**ultis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem conculcarent, cœpit dicere ad discipulos suos: * † Attendite à ferménto Pharisæorum, quod est hypocrisis.

* Matth. 10. 26. Marc. 4. 22. 2. * Nihil autem opertum est, quod non reveletur: neque absconditum, quod non sciatur.
 3. Quoniam quæ in tenebris dixistis, in lumine dicentur: & quod in aurem locuti estis in cubiculis, prædicabitur in tectis.
 4. Dico autem vobis amicis meis: Ne terreamini ab his, qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius quid faciant.
 5. Ostendam autem vobis quem timeatis: timeate eum, qui, postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. ita dico vobis, hunc timeate.
 6. Nonne quinque pasceres vaneunt dipondio, & unus ex illis non est in oblivione coram Deo?
 7. Sed & capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passibus plures estis vos:
 8. Dico autem vobis: * Omnis, quicumque confessus fuerit me coram hominibus, & Filius hominis confitebitur illum coram Angelis Dei: *
 9. qui autem negaverit me coram hominibus, negabitur coram Angelis Dei.
 10. * Et omnis, qui dicit verbum in Filium hominis, remittetur illi: ei autem, qui in Spiritum sanctum blasphemaverit, non remittetur.
 11. Cum autem inducent vos in synagogas, & ad magistratus, & potestates, nolite solliciti esse qualiter, aut quid respondeatis, aut quid dicatis.
 12. Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quid oporteat vos dicere.
 13. Ait autem ei quidam de turba: Magister, dic fratri meo ut dividat tecum hereditatem.
 14. At ille dixit illi: Homo, quis me constituit iudicem, aut divisorem super vos?
 15. Dixitque ad illos: Videte, & cavete ab omni avaritia: quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his quæ possidet.
 16. Dixit autem similitudinem ad illos, dicens: * Hominis cuiusdam divites uberes fructus ager attulit:
 17. & cogitabat intrà se dicens: Quid faciam, quia non habeo quod congregem fructus meos?
 18. Et dixit: Hoc faciam: Destruam horrea mea, & maiora faciam: & illuc congregabo omnia, quæ nata sunt mihi, & bona mea,
 19. & dicam animæ meæ: Anima, habes multa bona posita in annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare.
 20. Di-

20. Dixit autem illi Deus: Stulte, hac nocte animam tuam repetunt à te: quæ autem parasti, cuius erunt?
 21. Sic est qui sibi thesaurizat, & non est in Deum dives.
 * Psal. 54. 23. Matth. 6. 25. 1. Pet. 5. 7. 22. Dixitque ad discipulos suos: Idèd dico vobis: * Nolite solliciti esse animæ vestræ quid manducetis: neque corpori quid induamini.
 23. Anima plus est quàm esca, & corpus plus quàm vestimentum.
 24. Considerate corvos quia non seminant, neque metunt, quibus non est cellarium, neque horreum, & Deus pascit illos. Quantò magis vos plures estis illis?
 25. Quis autem vestrum cogitando potest adjicere ad staturam suam cubitum unum?
 26. Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris solliciti estis?
 27. Considerate lilia quomodo crescunt: non laborant, neque nent: dico autem vobis, nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis.
 28. Si autem scenum, quod hodiè est in agro, & cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit: quantò magis vos pusillæ fidei?
 29. Et vos nolite querere quid manducetis, aut quid bibatis: & nolite in sublimè tolli:
 30. hæc enim omnia gentes mundi querunt. Pater autem vester scit quoniam his indigetis.
 31. Verútamèn quærite primùm regnum Dei, & iustitiam eius: & hæc omnia adjicientur vobis.
 † S. PAULI EP. Item CONFESSOR. NON PONTIF. * Matth. 19. 21. * Matth. 6. 20. 32. † Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum.
 33. * Vendite quæ possidetis, & date eleémósynam. Facite vobis sacculos, qui non veterascunt, * thesaurum non deficientem in cælis: quò fur non appropriat, neque tinea corrumpit.
 34. Ubi enim thesaurus vester est, ibi & cor vestrum erit. *
 † CONFESS. 35. † Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris,
 36. & vos similes hominibus expectantibus dominum suum quandò revertatur à nuptiis: ut, cum venerit, & pulsaverit, confestim aperiant ei.
 37. Beati servi illi, quos cum venerit dominus, invenerit vigilantes: amen dico vobis, quòd præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis.
 38. Et si venerit in secunda vigilia, &

si in tertia vigilia venerit, & ita invenerit, beati sunt servi illi.
 39. * Hoc autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias, quâ horâ fur veniret, vigilaret utique, & non sineret perfodi domum suam.
 40. Et vos estote parati: * quia quâ horâ non putatis, Filius hominis veniet. *
 41. Ait autem ei Petrus: Domine, ad nos dicis hanc parabolam: an & ad omnes?
 42. Dixit autem Dominus: Quis, putas, est fidelis dispensator, & prudens, quem constituit Dominus supra familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram?
 43. Beatus ille servus, quem cum venerit Dominus, invenerit ita facientem.
 44. Verè dico vobis, quoniam supra omnia, quæ possidet, constituit illum.
 45. Quòd si dixerit servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire: & cœperit percutere servos, & ancillas, & edere, & bibere, & inebriari:
 46. veniet dominus servi illius in die, quâ non sperat, & horâ, quâ nescit, & dividet eum, partemque eius cum infidelibus ponet.
 47. Ille autem servus, qui cognovit voluntatem domini sui, & non præparavit, & non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis:
 48. qui autem non cognovit, & fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omni autem, cui multum datum est, multum queretur ab eo: & cui commendaverunt multum, plus petent ab eo.
 49. Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accendatur?
 50. Baptismo autem habeo baptizari: & quomodo coarctor usque dum perficiatur?
 51. * Putatis quia pacem veni dare in terram? Non, dico vobis, sed separationem: *
 52. erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duos, & duo in tres
 53. dividentur: pater in filium, & filius in patrem suum, mater in filiam, & filia in matrem, socrus in nurum suam, & nurus in socrum suam.
 54. * Dicebat autem & ad turbas: Cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis: Nimbis venit: & ita fit. *
 55. & cum austrum flantem, dicitis: Quia æstus erit: & fit.
 56. Hypocritæ faciem cæli, & terræ nostis probare: hoc autem tempus quomodo non probatis?
 57. Quid